

ПРЕС КЛИПИНГ

22. јун 2020.

НАСЛОВИ

Koliko je ljudi dobilo posao u preduzećima tokom zabrane zapošljavanja?(str.3)

Производња у аутоиндустрији Србије преполовљена због короне(str.5)

EKONOMIJA I KORONA Siromašni još siromašniji, ali će sistem "bogati još bogatiji" izgubiti na snazi(str.6)

OKO 53 MILIONA RADNIH MESTA BIĆE ROBOTIZOVANO Korona ubrzala promene, radnici primorani na prekvalifikaciju(str.8)

Koliko je ljudi dobilo posao u preduzećima tokom zabrane zapošljavanja?

U javnim preduzećima i društvima kapitala koje obavljaju delatnost od opšteg interesa, a koje je država osnovala, u Srbiji je krajem prošle godine radilo 69.565 ljudi, gotovo 10.000 manje nego krajem 2014. godine.

Prema podacima Sektora za kontrolu i nadzor nad radom javnih preduzeća Ministarstva privrede, koji je formiran krajem 2014, broj zaposlenih u javnim preduzećima 31. decembra te godine bio je 79.236, od toga 3.499 na određeno, ostali na neodređeno.

Godinu dana kasnije radilo ih je 78.569, od čega 4.182 na određeno, da bi kasnije po godinama taj broj opadao. Tako je 2016. u javnim preduzećima bilo 73.789 zaposlenih, krajem 2017. još 3.000 manje, da bi 2018. broj pao na 69.220 zaposlenih, pokazuju podaci Ministarstva privrede, koji su obuhvatili 37 javnih preduzeća, a za poslednje dve godine jedno više.

U pokušaju da saznamo pravu sliku i dođemo do podatka koliko je tačno ljudi dobilo posao u periodu zabrane zapošljavanja, dobili smo podatke Ministarstva privrede u kojima nema prve godine zabrane, ali ni konkretnijih informacija o tome koliko je ljudi po godinama i preduzećima dobijalo posao, koliko je njih otišlo u penziju ili otpušteno.

Država je kao privremenu meru uvela zabranu zapošljavanja u javnom sektoru krajem 2013, a ta mera je ukinuta početkom ove godine. Za tih punih šest godina, gotovo da je nemoguće utvrditi koliko je tačno ljudi dobilo posao mimo odluke države o zabrani zapošljavanja.

Većina onih koji su Danasu odgovorili na pitanja o broju zaposlenih je i podsetila da su radni odnos zasnivali na osnovu saglasnosti, odnosno dozvole Komisije, formirane na osnovu Uredbe o postupku pribavljanja saglasnosti za novo zapošljavanje i dodatno radno angažovanje kod korisnika javnih sredstava iz 2013. godine.

Na pitanja Danasa o tome koliko su zapošljavali dok je trajala zabrana, odgovorilo je 11 javnih preduzeća i još tri institucije koje se finansiraju iz budžeta, a odgovore nismo dobili od – Elektroprivrede Srbije, Srbijagasa, Resavice, Javnog preduzeća za skloništa, Železnice, Službenog glasnika, kao i Koridora Srbije.

U Srbijavodama za naš list kažu da je u periodu zabrane 57 zaposleno, od toga 11 na određeno, a najviše njih prošle godine (15).

U isto vreme, radni odnos prestao je za njih 38, dok je na osnovu raznih ugovora posao dobilo 25 ljudi. U preduzeću Srbija voz je od osnivanja avgusta 2015. do kraja 2019. zaposleno 293, prve godine jedna osoba, naredne njih šestoro, tokom 2017. posao je dobilo 53, a 2018. njih 183, da bi prošle godine bilo zaposleno još 50 radnika.

U ovom periodu, napominju, u radni odnos na neodređeno vreme je primljeno 184, od čega 169 tokom 2018. godine. Najviše njih, 64, primljeno je za posao mašinovođe, dok su 103 izvršioca „preuzeta“ za obavljanje poslova manevriste i pregledača iz Infrastrukture železnice Srbije.

Manji broj izvršilaca sa kojima je zasnovan radni odnos su oni sa visokom stručnom spremom – diplomirani inženjeri elektrotehnike, saobraćaja, pravnik i ekonomista.

Na određeno vreme u svojstvu pripravnika u Srbija vozu radni odnos je zasnovalo 96 zaposlenih i to uglavnom za poslove železničkih radnika mašinovođe, kondukteri, vozovođe. U tom periodu 13 se zaposlilo na određeno vreme.

Srbija kargo osnovan je u isto vreme i na neodređeno je posao za pet godina u ovoj firmi dobilo 256 ljudi, najviše onih sa srednjom stručnom spremom i to tehničari vuče – mašinovođe.

„S obzirom na to da se radilo o deficitarnom kadru izuzetno visoke starosne strukture, njihov prijem je bio neophodan. Primera radi, u 2015, prosečna starost mašinovođa bila je oko 50 godina, dok je sada oko 30 godina. Takođe, trenutno je angažovano i 19 izvršioca na privremeno-povremenim poslovima, koji obavljaju poslove manevriste i vozovođe“, ističu u Srbija kargo.

Od početka primene Zakona o izmenama i dopunama Zakona o budžetskom sistemu, u Pošti Srbije je u radni odnos na neodređeno vreme primljeno 1.678 izvršilaca prvenstveno na tehnološka radna mesta. U Pošti je angažovano i 1.497 na određeno vreme.

Polovinom januara u ovom preduzeću bilo je ukupno 14.870 zaposlenih, a ukupan broj zaposlenih u posmatranom periodu kreće se do 15.000, jer su se sa procesom obnavljanja kadrova u preduzeću uporedo događali i procesi prirodnog odliva, poput odlaska u penziju ili smrti, kao i fluktuacije zaposlenih čije angažovanje je prestalo po osnovama sporazumnog, jednostranog raskida radnog odnosa od strane zaposlenog ili otkaza.

U periodu trajanja zabrane zapošljavanja, u JP Nuklearni objekti Srbije na neodređeno je zaposlen 21 radnik, dok je po raznim osnovama preduzeće napustilo 38 radnika tako da danas, kako tvrde, imaju manje radnika nego pre sedam godina.

U istom periodu NOS je po ugovorima o delu ili ugovorima o privremeno povremenim poslovima angažovao 10 radnika.

Poslednjeg dana 2013. u Državnoj lutriji Srbije bilo je 230 zaposlenih na neodređeno i 24 na određeno vreme, da bi šest godina kasnije broj zaposlenih pao na 186, odnosno na 19 u slučaju radnika koji su imali ugovor na određeno.

U Javnom preduzeću Skijališta Srbije za naš list kaže da imaju konstantan broj od 152 zaposlena i da za potrebe novog zapošljavanja traže dozvolu isključivo da bi se nadoknadio broj ljudi zbog prestanka radnog odnosa.

Kako je u navedenom periodu prestao radni odnos za 42 zaposlena, za taj broj Skijališta su i tražila saglasnost Komisije. Oni, međutim, napominju, da tokom zimske sezone, od decembra do aprila, angažuju 260 zaposlenih u Ski centru Kopaonik i Skijalištima Stara planina i Zlatibor, a tokom leta uposle 60 radnika.

Od decembra 2013. do kraja 2019. u JP Emisiona tehnika i veze ukupno je zasnovalo radni odnos 58 osoba, od toga na neodređeno 38, i to 11 na osnovu preuzimanja i 27 na osnovu odluke Komisije. ETV je na određeno zaposlio 20, a na osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima troje u tom periodu, dok je 84 zaposlena raskinulo radni odnos.

Gledajući ukupan broj zaposlenih Srbijašume su 17. januara ove godine imali devetoro zaposlenih više u odnosu na 2013. kada je stupila na snagu zabrana zapošljavanja. Sve prijeme su, kako kažu u Srbijašumama, sproveli uz saglasnost nadležnih republičkih organa.

Od decembra 2013. radni odnos na određeno u Putevima Srbije zasnovalo je 905, na neodređeno 31 radnik, a zaposlenje je odobreno zbog, kako kažu, otvaranja auto-puteva i puštanja u rad novih naplatnih stanica, otvaranja tunela i potrebe za angažovanjem stručnih kadrova za rad.

Od trenutka kada je uvedena zabrana zapošljavanja do kraja 2019. radni odnos u EMS-u je zasnovalo 438 osoba, dok je za to vreme preduzeće napustilo njih 416. Od pomenutog broja, 15 osoba zasnovalo je radni odnos na neodređeno i to nakon što im je radni odnos na neodređeno vreme sporazumno prestao kod drugog korisnika javnih sredstava.

U PIO fondu nikada više od 3.069 zaposlenih

Od decembra 2013. u Fondu PIO je utvrđen maksimalan broj zaposlenih na 3.069 i broj zaposlenih se uvek kretao do ovog broja, tvrde u Fondu. U Nacionalnoj službi za zapošljavanje predviđeno je 1.653 radna mesta, a broj zaposlenih koji mogu biti angažovani po osnovu ugovora o radu na određeno vreme zbog potrebe posla je 165.

U Republičkom fondu za zdravstveno osiguranje je od decembra 2013. radni odnos na neodređeno vreme zasnovalo 124, od toga 92 na neodređeno vreme i na osnovu saglasnosti Komisije, 31 na neodređeno vreme preuzimanjem, a u isto vreme je radni odnos prestao za 577 zaposlenih.

ПОЛИТИКА ONLINE

Производња у аутоиндустрији Србије преполовљена због короне

Због последица корона кризе производња у аутоиндустрији Србије пала је за 50 процената, оценио је у изјави Танјугу директор Аутомобилског кластера Србије Иван Вијатов.

„Последице у Србији сличне су као у компанијама које послују у ЕУ, јер се престало са производњом аутомобила, то се одразило на ланце снабдевања, јер произвођачи делова немају за кога да производе, што се у великој мери одразило на наше компаније у Србији”, рекао је Вијатов.

Због короне, производња аутомобила током првих пет месеци у Европи пала је за 50 посто, а Вијатов каже да је током маја пад био и већи.

Наводи да је у априлу европска производња аутомобила била мања за 70 посто у односу на април 2019. године.

„Очекују се побољшања, али се ипак прогнозира да ће пад производње у Европи ове године бити најмање 20 процената”, каже он.

Тренутна очекивања су да би европска ауто индустрија најраније 2022. године могла да досегне ниво производње са почетка 2019. године, а топ ниво из 2017. године, каже Вијатов, биће достигнут тек 2025. или 2026. године

Вијатов сматра да ће аутомобилска индустрија почети да се опоравља када грађани у Србији и широм Европе почну да размишљају поново о куповини аутомобила а до тада аутоиндустрију треба подржати.

„Србија би требало да прати препоруке ЕУ, да преслика у мери у којој је то могуће, оно што они буду радили око помагања својој аутоиндустрији”, каже Вијатов.

Аутокластер Србије део је европске мреже у којој је више од 30 кластера који ће предложити владама својих држава заједничке мере за опоравак.

„Припремамо предлог мера шта би требало урадити са аутомобилском индустријом широм Европе које ћемо заједнички упутити владама наших држава”, каже Вијатов и очекује да то буде учињено почетком јула.

Како се очекује једна од мера биће и предлог да се коригује стопа ПДВ-а за аутомобиле.

Он сматра да ће због последица корона кризе доћи до трансформације ланца снабдевања у овој глобализованој индустрији.

„ Мислим да постоји шанса за Србију да у релокацији ланца снабдевања добије неке инвестиције у сектору аутоиндустрије, кризу треба искористити као шансу, добијам неке информације да се неке велике компаније интересују да дођу у Србију и овде почну да производе”, рекао је он.

Аутомобилски кластер Србије има 54 компаније чланице а највећи број њих производи компоненте.

EKONOMIJA I KORONA Siromašni još siromašniji, ali će sistem "bogati još bogatiji" izgubiti na snazi

T.K.

Virus korona vodi u recesiju - to su prognoze svetskih ekonomista i ona se očekuje u poslednjem kvartalu ove godine, a Ivana Božić Miljković sa Univerziteta "Singidunum" u Nišu kaže da će kriza

stvoriti nove ekonomske probleme u vidu povećanja broja nezaposlenih, pada životnog standarda stanovništva i porasta aktivnosti koje se obavljaju u neformalnom sektoru ekonomije.

Pandemija virusa COVID-19 je sasvim nova vrsta krize sa kojom se do sada nije susrela ni jedna zemlja, kaže profesorka Božić Miljković, pa nema ni iskustava koja bi bila od pomoći kada je u pitanju prevazilaženje njenih štetnih posledica na ekonomiju i društvo, pišu Južne vesti.

"Za razliku od svetske ekonomske krize koja je bila aktuelna pre desetak godina, ova kriza nema jasno žarište u finansijskom sistemu koje se može identifikovati i na njega delovati adekvatnim merama, već je u pitanju zdravstvena kriza izazvana virusom", kaže Božić Miljković.

Kriza neće zaobići nijednu državu na svetu, pa ni Srbiju, s tim što će, kako kaže profesorka, siromašnije države biti pogođenije.

"Ekonomske posledice pandemije su veće što je zemlja ekonomski nerazvijenija, a Srbija je u ovu krizu ušla kao zemlja u tranziciji, opterećena visokom nezaposlenošću, visokim udelom javnog duga u BDP-u i razvojno zavisna od stranog kapitala. Obustava privredne aktivnosti na određen period i njeno ponovno pokretanje u ambijentu neizvesnosti i straha od drugog talasa, predstavljaju kretanja koja će neka preduzeća preživeti uz određene redukcije proizvodnih i radnih kapaciteta, a neka preduzeća će biti primorana da proglase bankrot", kaže Božić Miljković.

"Prognoze Vlade u funkciji populizma"

To će sve dovesti do pada životnog standarda, kaže Božić Miljković, ali njeno mišljenje ne dele Vlada Srbije i Ministarstvo finansija koje prognoziraju čak i rast BDP-a, a Srbiju nazivaju ekonomskim tigrom Zapadnog Balkana.

"Jasno je da su prognoze brzog rasta BDP-a u ovom slučaju, u funkciji populizma. Namera je da se Srbija predstavi kao izuzetno stabilan ekonomski sistem koji uspešno odoleva krizama globalnih razmera pred kojima i mnogo razvijenije evropske i svetske ekonomije pokazuju svoje slabosti. Projekcije međunarodnih institucija demantuju ovakav optimizam, a imaju 'pokriće' u jasno utvrđenim metodologijama obračuna BDP", kaže profesorka.

Prognoze MMF-a, Svetske banke i EU previđaju negativan BDP koji bi mogao biti i -4 odsto. Ekonomska kriza izazvana koronom, svakako će produbiti, ocenjuje Božić Miljković, razlike između bogatih i siromašnih koje je ve stvorio globalizam.

"Većina siromašnih zemalja će tonuti dublje u siromaštvo, ali će još izvesno vreme, druga strana principa polarizacije po kome bogati postaju još bogatiji, izgubiti na snazi i značaju. Dolazi vreme kada će se svaka zemlja, to pogotovo važi za ekonomski razvijene zemlje, okrenuti sebi i posvetiti saniranju negativnih efekata pandemije na ekonomiju i društvo", kaže Božić Miljković.

Korona je donela još novina na tržištu, pa tako profesorka smatra da nije vreme za traženje lidera u ekonomiji, kao što su svojevremeno te epiteti nosile SAD, Nemačka, Kina ili Rusija. Pandemija je, kako kaže poremetila odnose na globalnom tržištu i za globalne igrače ovo je vreme koje treba preživeti.

OKO 53 MILIONA RADNIH MESTA BIĆE ROBOTIZOVANO Korona ubrzala promene, radnici primorani na prekvalifikaciju

Tanjug

Oko 53 miliona radnih mesta u Evropskoj uniji biće robotizovano do 2030. godine, što bi moglo biti ubrzano usled pandemije virusa kovid-19, a zbog čega će više od 20 odsto radne snage biti primorano na sticanje novih veština i prekvalifikaciju, pokazala je studija.

To su rezultati istraživanja globalnog instituta Mekinsi o budućnosti rada u Evropi i uticaju kovida-19 i automatizacije na zaposlenost u EU.

U izveštaju je navedeno da bi skoro 59 miliona ljudi u EU, odnosno 26 odsto od ukupnog broja zaposlenih, moglo u kratkom roku da se suoči sa ekonomskim posledicama pandemije i restriktivnih mera - smanjenjem radnih sati i plate, ili sa privremenim ili stalnim prestankom radnog odnosa.

Kriza sa virusom kovid-19 imala je snažan uticaj na tržišta rada u EU, međutim pandemija nije jedini razlog promena i oblikovanja budućnosti rada u Evropi.

Radna mesta koja su ugrožena zbog pandemije virusa kovid-19, ali i automatizacije variraju po sektorima, međutim najveći broj poslova u riziku su u tri oblasti - trgovini, proizvodnji i ugostiteljstvu.

Broj evropskog radno sposobnog stanovništva biće smanjen za oko 13,5 miliona, odnosno za oko četiri odsto do kraja decenije, a pad će posebno biti izražen u Nemačkoj sa oko četiri miliona i Italiji sa oko 2,5 miliona manje. Automatizacija i zamrzavanje pojedinih ekonomskih aktivnosti, koji će se odvijati

različitim brzinama, dovešće do smanjenja broja radnih mesta i ubrzati proces stvaranja novih profesija.

Kovid-19 bi s jedne strane mogao da ubrza prelazak radne snage na nove poslove koji zahtevaju drugačije veštine, a sa druge strane kriza s virusom mogla bi da produbi razlike između više i manje obrazovanih radnika, ali i između država u EU, navedeno je u izveštaju.

Navodi se da oko 50 odsto Evropljana živi u stabilnim ekonomijama koje privlače nove stanovnike, da se evropske oblasti koje čine dom za oko 30 odsto Evropljana suočavaju sa smanjenjem radno sposobnog stanovništva zbog imigracije ili starenja, a da preostalih 20 odsto čini kategorija sa dinamičnim rastom i najvišim BDP-om po glavi stanovnika.

Broj radno sposobnog evropskog stanovništva koji živi i radi u drugoj evropskoj državi udvostručio se od 2003. do 2018. sa oko osam na 16 miliona, dodaje se u izveštaju.